

TOELICHTING

In deze beleidsregel wordt voorlichting gegeven over de aanvraagprocedure en de voorwaarden voor de toekenning van een experiment samenwerking regulier en speciaal onderwijs (hierna: experiment).

De Experimentenwet onderwijs (hierna: Experimentenwet)

De basis voor het aanvragen van een experiment vormt de Experimentenwet. De Experimentenwet biedt de mogelijkheid om onderwijskundige experimenten te houden die buiten de kaders van de afzonderlijke onderwijsregelgeving vallen (WPO, WVO, WEC, Besluit leerlinggebonden financiering etc).

Algemeen

Het samengaan van speciale en reguliere scholen past in een bredere ontwikkeling om tot meer maatwerk voor leerlingen te komen. Met een geïntegreerde voorziening die meerdere onderwijssoorten aanbiedt, kunnen scholen kinderen een zo thuisnabij mogelijke onderwijsplek bieden en integraal tegemoetkomen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Daarnaast spelen in sommige regio's ook ontwikkelingen als leerlingendaling en negatieve verevening een rol. Een goede spreiding van speciale voorzieningen en de noodzaak van een zekere omvang voor het behoud van de speciale expertise vormen ook een aanleiding voor initiatieven tot integratie.

Inhoud van het experiment

Het samenvoegen van reguliere en speciale scholen kost tijd, omdat dit grote gevolgen met zich meebrengt voor de organisatie van de school, personeel, ouders en leerlingen. Er is tijd nodig om te onderzoeken hoe de leerlingen in de nieuwe organisatie het best in hun ondersteuningsbehoefte kunnen worden voorzien en om expertise te waarborgen.

Dit experiment regelt daarom dat een (v)so-school of -vestiging en een reguliere school voor primair of voortgezet onderwijs die intensief willen gaan samenwerken, vier jaar als één school kunnen functioneren. Dat wil zeggen dat de groepen leerlingen van deelnemende scholen onderling kunnen worden gemengd terwijl alle deelnemende scholen nog blijven bestaan. Indien er wordt samengewerkt tussen twee hoofdvestigingen kunnen gedurende die vier jaar bijbehorende brinnummers behouden blijven en blijven de deelnemende scholen de daarbij behorende bekostiging ontvangen. Ook samenwerking met een nevenvestiging van een (v)so-school is mogelijk op basis van dit experiment. In dat geval wordt niet de school (met bijbehorend brinnummer) aan het einde van het experiment opgeheven maar slechts de nevenvestiging (waar geen brinnummer met bijbehorende bekostiging aan verbonden is).

Omdat het op dit moment niet altijd mogelijk is voor vso-leraren om les te geven in het reguliere vo door het verschil in bevoegdheidseisen, wordt het voor docenten van deelnemende scholen ook mogelijk om gedurende de experimenteerperiode les te geven op de reguliere vo-school, ook als zij (nog) niet voldoen aan de daar geldende bevoegdheidseisen voor het vo. De experimenteerperiode kan gebruikt worden om scholing van het personeel te realiseren zodat op het moment dat wordt besloten om na vier jaar als één geïntegreerde school verder te gaan, docenten die les gaan geven op de reguliere vo school bevoegd zijn.

Na vier jaar ontstaat wanneer de regulier school en de speciale school verder gaan als één geïntegreerde instelling, waarbij de speciale school wordt opgeheven een reguliere school met een specifiek profiel.

Artikelsgewijs

Artikel 2. Het doel van het experiment

Het doel van het experiment is het realiseren van een gefaseerde overgang (en opheffing) van speciaal naar regulier onderwijs. Tevens wordt onderzocht of het samengaan van scholen of vestigingen voor (v)so en regulier onderwijs bijdraagt aan:

- het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijsondersteuning in het reguliere onderwijs;

- een grotere toegankelijkheid van het reguliere onderwijs voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte binnen de eigen regio (thuisnabij onderwijs);
- het vergroten van de doelmatigheid.

Artikel 3. Reikwijdte experiment

Om het experiment te kunnen uitvoeren, moet worden afgeweken van artikel 24 WEC, waarin symbiose (deel van het schoolplan kan worden uitgevoerd op een andere school) wordt geregeld. In deze beleidsregel wordt voorgesteld om volledige symbiose mogelijk te maken voor alle gevallen waarin met de huidige wet- en regelgeving symbiose mogelijk is.

Naast het afwijken van de bekostigingsgrondslag, geldt bij een intensieve samenwerkingsvorm tussen het vso en vo dat het op dit moment niet altijd mogelijk is voor vso-leraren om les te geven in het vo door het verschil in bevoegdheidseisen. Om het experiment ook in het voortgezet onderwijs uit te kunnen voeren zal daarom ook afgeweken moeten worden van artikel 2a van de WVO, waarin de bevoegdheidseisen in het voortgezet onderwijs gesteld worden. Wanneer gebruik gemaakt wordt van de geboden experimenteerruimte, mogen leerkrachten vanuit het vso tijdelijk (4 jaar) les geven op een reguliere vo-school, ook als zij (nog) niet voldoen aan de daar geldende bevoegdheidseisen. Op het moment dat wordt besloten om na 4 jaar als één geïntegreerde school verder te gaan, zullen alle leerkrachten bevoegd moeten zijn om in het voortgezet onderwijs les te geven. Dit omdat alle leerlingen op dat moment staan ingeschreven op de reguliere voortgezet onderwijsschool. De vier jaar durende experimenteertperiode kan gebruikt worden om bijscholing van het personeel te realiseren.

Artikel 4. Aanvraag deelname experiment

De aanvraag kan worden ingediend bij OCW, onder vermelding van 'Experiment samenwerking regulier en speciaal onderwijs', Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag.

Een aanvraag wordt ingediend door het bevoegd gezag van de deelnemende scholen. Indien er meerdere bevoegde gezagsorganen betrokken zijn dienen zij gezamenlijk de aanvraag voor deelname aan het experiment in.

De scholen kunnen tot 1 mei voor aanvang van het schooljaar waarop zij willen deelnemen aan het experiment een aanvraag indienen.

Een aanvraag moet bestaan uit de volgende onderdelen:

- Een intentieverklaring waarin door het bevoegd gezagsorgaan/de bevoegde gezagsorganen waaronder de scholen vallen, wordt verklaard dat de scholen toewerken naar een geïntegreerde voorziening. Concreet betekent dit zij toewerken naar opheffing van de (v)so- school of -vestiging na het experiment en er een reguliere school met een specifiek profiel ontstaat. Wanneer de samenwerking niet wordt voortgezet, zullen deelnemende scholen conform de oude staat worden hersteld.
- De intentieverklaring gaat gepaard met een plan van aanpak. Dit plan van aanpak gaat in op de inrichting van het experiment: visie/ambitie, doelen, de wijze waarop de deelnemende scholen verwachten deze te gaan behalen en de planning. Het bevat tevens een voorstel voor het onderwijs- en ondersteuningsaanbod van de reguliere school met een specifieke profiel. Dit houdt concreet in dat de reguliere school ook in staat is extra ondersteuning te bieden aan leerlingen zoals die wordt geboden op de speciaal onderwijsschool waarmee zij intensief gaat samenwerken. Wanneer de scholen na afloop van het experiment besluiten om definitief als één geïntegreerde school verder te gaan, zullen er afspraken over de overdracht van leerlingen en personeel, de borging van expertise, de inventaris en het schoolgebouw moeten plaatsvinden. In het plan van aanpak dient te worden aangegeven hoe de deelnemende scholen tot deze afspraken verwachten te komen. Verder dient in het plan van aanpak aangegeven te worden hoe men het beschikbare geld van de twee aparte scholen inzet (begroting). In het experimenteerplan wordt aangegeven hoe dit experiment is ingebed in systeem van kwaliteitszorg. Tot slot moet ook in het plan van aanpak aangegeven worden op welke manier

wordt geëvalueerd gedurende het experiment. Hierbij hoort ook een uiterlijke rapportage op 1 januari van het laatste jaar van het experiment naar de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de stand van zaken en over hoe het vervolg van de samenwerking tussen de scholen eruit gaat zien. Een eventueel verzoek tot verlenging kan ook op dit moment ingediend worden.

- Indien een van de deelnemende scholen een sovso school betreft, zal in het plan van aanpak ook duidelijk beschreven moeten worden, hoe de instelling die niet onderdeel uitmaakt van het experiment in de nieuwe situatie wordt vormgegeven.
- Het samenwerkingsverband stemt in met het experiment. Indien de scholen in twee samenwerkingsverbanden liggen is van beide samenwerkingsverbanden instemming nodig. Bij de aanvraag moet een bewijs van instemming door het samenwerkingsverband/de samenwerkingsverbanden worden gevoegd.
- De medezeggenschapsraden van deelnemende scholen stemmen in met het experiment. Een bewijs van instemming moet bij de aanvraag worden gevoegd.
- De gemeente(n) van de deelnemende (vestigingen van) scholen stemt(/en) in met het experiment in verband met hun verantwoordelijkheid voor leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting. Ook is het van belang dat de leerplichtambtenaren van de gemeenten waar de leerlingen wonen op de hoogte zijn dat de leerlingen weliswaar nog ingeschreven blijven staan op de (v)so-school maar daar geen onderwijs volgen. Bij de aanvraag moet daarom een bewijs van instemming door de gemeente/gemeenten worden gevoegd.
- De wetenschappelijke begeleiding van het experiment wordt door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap geregeld. Dit betekent wel dat wanneer men ervoor kiest om gebruik te maken van deze experimenteermogelijkheid, men tevens verplicht is om deel te nemen aan het wetenschappelijke onderzoek dat wordt uitgevoerd.

Artikel 5. Verantwoordelijkheidsverdeling

Gedurende het experiment is het bevoegd gezag van de school waar de leerlingen van beide scholen onderwijs volgen verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs waaronder ook het ontwikkelingsperspectief (OPP) van de leerlingen. Dit betekent dat het bevoegd gezag van de reguliere school het aanspreekpunt voor de kwaliteit van het onderwijs voor de Inspectie zal zijn. Wat betreft de overige zaken zoals zorgplicht en het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) blijft het bevoegd gezag van de eigen school verantwoordelijk en het aanspreekpunt.

Artikel 6. Duur experiment

Het experiment wordt aangegaan voor de periode van vier jaar, van 1 augustus 2018 tot en met 1 augustus 2022 en van 1 augustus 2019 tot en met 1 augustus 2023, met mogelijkheid tot verlenging van twee jaar.

Artikel 7. Voorwaarden experiment

Het experiment staat open voor samenwerking tussen de volgende onderwijssoorten:

- So - (s)bo;
- Vso - vo.

Het experiment staat enkel open voor reguliere scholen die in de 2 jaar voor aanvang van het experiment geen beoordeling als 'onvoldoende' of 'zeer zwak' van de Inspectie van het Onderwijs hebben ontvangen. Wanneer de reguliere school gedurende de experimenteelperiode het predicaat onvoldoende of zeer zwak krijgt, zal het experiment worden beëindigd. Wanneer het aantal thuiszittende leerlingen in de regio gedurende de experimenteelperiode een onevenredige toename heeft, kan het experiment eveneens worden beëindigd. Het blijft de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband om binnen de regio voor een dekkend aanbod voor alle leerlingen te zorgen. Met een thuiszitter worden leerlingen bedoeld die zijn ingeschreven op een school maar langer dan vier weken thuiszitten. Tot slot is het slechts mogelijk de leerlingen van een (v)so of een locatie hiervan, onderwijs te laten volgen op een basisschool of op een school voor voortgezet onderwijs.

Artikel 8. Toekenning en overige verplichtingen van de deelnemende scholen.

Het experiment heeft een beperkte schaal omwille van de uitvoerbaarheid en beheersbaarheid. Om de gevolgen van het experiment goed te kunnen onderzoeken dienen er in totaal minimaal twee initiatieven deel te nemen in beide schooljaren. In het eerste schooljaar 2018-2019 kunnen maximaal 10 initiatieven deelnemen aan het experiment. Dit aantal kan in het tweede jaar worden aangevuld tot 20, idealiter verdeeld over zowel het primair als het voortgezet onderwijs.

Indien zich meer instellingen aanmelden dan mogelijk gezien de uitvoerbaarheid van het experiment, kan selectie plaatsvinden op basis van de hieronder genoemde criteria. De minister neemt gelijktijdig een besluit over de ingediende aanvragen. Dit zal binnen 8 weken na de uiterlijke datum waarop de aanvragen kunnen worden ingediend (1 mei) plaatsvinden.

De minister zal bij de selectie rekening houden met:

- Variëteit van de deelnemende initiatieven (primair of voortgezet onderwijs en de verschillende onderwijssoorten);
- Volgorde van indienen.

Artikel 9. Informatieplicht, monitoring en evaluatie

De scholen die deelnemen aan het experiment, werken mee aan door of namens de minister ingestelde onderzoeken. De scholen die deelnemen aan het experiment, zullen in hun plan van aanpak moeten aangeven op welke manier zij gedurende het experiment evalueren. Daarnaast zullen zij uiterlijk 1 januari in het laatste jaar van het experiment moeten rapporten aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de stand van zaken en over hoe het vervolg van de samenwerking tussen de scholen eruit gaat zien. Een eventuele verlenging kan ook op deze datum worden aangevraagd bij de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media.

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob